

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_12_INOVACE_B_LH_1.SADA_31

Název klíčové aktivity: I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti

Označení v TK: EU-I/2B-LH-1.sada-č.31

Autor: PaedDr. Ludmila Hulvová

Datum vytvoření: březen 2013

Název DUM: Slohové útvary a postupy, funkční styly

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 9.

Druh učebního materiálu: pracovní list

Klíčová slova: slohový útvar, slohový postup vyprávěcí, popisný (a charakterizační), informační, výkladový a úvahový, funkční styl prostěsdělovací, odborný, (administrativní, vědecký, popularizační, praktický), publicistický, umělecký

Anotace: V první části pracovního listu žáci projdou přehled pojmů a připomenou si tak teoretické znalosti. Do přehledu je připojena také informace o funkčních stylech (o nich žáci slyšeli už v předcházejících hodinách). V druhé části pak znalosti využívají při určování ukázek slohových postupů a funkčních stylů.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

I. Zopakuj si následující pojmy:

Slohové postupy:

1. vyprávěcí
2. popisný (a charakterizační)
3. informační
4. výkladový
5. úvahový

Funkční styly :

1. prostěsdělovací
2. odborný (administrativní, vědecký, popularizační, praktický)
3. publicistický
4. umělecký

Slohové útvary:

oznámení, zpráva, dopis, telegram; běžný hovor

úřední oznámení, formulář, dotazník

inzerát, reklama, rozhl. a tv zprávy

vyprávění příhody, vzpomínky (memoáry)

reportáže (novinové, rozhl. a TV)

vyprávění se zápletkou: novela, povídka, román - (originalita, působivost)

dotazník, životopis

odborný popis, návod

popis v reklamních prospektech, cestopis

popis postav, prostředí (jako součást vyprávění)

charakteristika osoby, posudek

charakteristika postav, prostředí (jako součást vyprávění)

směrnice, předpisy, zákony a výklady, referát

výklad, pojednání (odb. publikace, učebnice), přednáška, odb. referát

výtah, výpisek, proslov, pojev

diskuze, úvaha

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

úvaha v odb. publikacích, kritická stať, recenze, odb. diskuze
úvodník, komentář, úvaha, rozhl. a tv beseda
úvaha (postoje a city autora) v próze i poezii

esej - prostředky odborné i umělecké
fejton, umělecká reportáž - prostředky publ. i umělecké

II. Urči, jaký funkční styl je užit v následujících ukázkách (můžeš využít nabídky dole):

... Oznamujeme, že ve dnech 23. 5. a 24. 5. 2013 proběhne v naší obci odečet stavu vodoměru. Pokud nebudete v tyto dny doma, opište stav Vašeho vodoměru a lístek nechejte na viditelném místě...

... V této chvíli si málokdo uvědomuje, jak velká změna nás čeká po tom, kdy nabude účinnosti nový občanský zákoník. JUDr. Svátek, soudce Nejvyššího správního soudu, je jeden z těch, který navrhoval odklad účinnosti zákoníku, protože podle něj může dojít ke kolapsu justice. Ministerstvo spravedlnosti se však něčeho podobného neobává. A co v této nepřehledné situaci my, občané? Jak se máme zorientovat?...

... Milan se rozeběhl do schodů. Bere je po třech. Srdce až v krku.... Prudce se zastavil přede dveřmi, o kousek couvl a vši silou do nich vrazil. A znovu. A ještě jednou. Konečně!...

.... „To je hrůza, ten sníh už mi leze krkem.“ „Co?“ „Že mi leze krkem, ten sníh.“ „Jo, prosím tě, podej mi... tam z toho druhého šuplíku mi podej cedník, prosím tě, ale rychle nebo se mi to tu rozvaří!“ ...

... Každá dvě tělesa, která lze považovat za hmotné body nebo homogenní koule (jak vyplývá z Gaussovy věty na sebe působí gravitační silou

$$F_g = G \frac{m_1 m_2}{r^2}$$

... Tento prostředek je určen k účinnému ušetřování veškerých ploch v domácnosti, včetně lakovaných, přičemž není nutné následné omývání povrchu vodou. Ředění prostředku s vodou je 1 : 10...

... Lidé se stále více spoléhají na léky či potravinové doplňky, ale neuvědomují si, že jejich zdravotní problémy často souvisí s tak „obyčejnými“ věcmi, jako je správné dýchání, dostatek pohybu, vyvážená strava v optimálním množství, dostatek spánku ap. ...

NABÍDKA:

prostědělovací, odborný (administrativní, vědecký, popularizační, praktický), publicistický, vědecký

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

III. Urči slohový útvar následujících ukázek (můžeš využít nabídky dole):

1. ukázka

Byt 3+1 je rozdělen chodbou na dvě přibližně stejné části. Hned vpravo se nachází koupelna se záchodem, následuje dětský pokoj o rozměrech 3 x 4,5 metrů.

2. ukázka

V tu chvíli jsem nevěděla, co mám dělat. Všichni v hale se podívali, čemu se Ivana směje. „No co, vám nikdy nepraskl zip?“

3. ukázka

Zboží zašlete prosím na adresu Libuše Líbezná, Líbeznice 23.

4. ukázka

A ještě ti musím říct, že Pavel se už zase se mnou nebaví. Už na něj kašlu, je to retard! Tak se měj a ozvi se!!!! Alča

5. ukázka

Myslím si, že lidé, kteří mají vznětlivou povahu, by se měli sami aktivně snažit tento svůj handicap překonat. Vždyť v některých případech mohou svou výbušností způsobit velké škody sobě i svému okolí. Proto by se podle mého názoru měli choleričtí lidé obrátit na psychologa, aby jim pomohl dříve, než bude pozdě.

6. ukázka

Dovolte, abychom Vás pozvali na naši třídní diskotéku, která se uskuteční v pátek 30. 3. 2012 od 22.00 v sále školy.

7. ukázka

Moje kamarádka, to je nejhodnější člověk ve třídě. Klidná, ochotná pomoci druhému, nikdy nepomlouvá ani nezávidí.

8. ukázka

Moc ve státě dělíme na moc zákonodárnou, výkonnou a soudní. Mají přesně vymezeny své kompetence a nesmějí zasahovat do kompetencí ostatních. Aby byly zachovány demokratické principy, musejí fungovat samostatně, zodpovědně a nezávisle jedna na druhé.

9. ukázka

Nad našimi hlavami se otevíral velkolepý nebeský chrám. Na blankytné klenbě jiskřily diamanty vesmírného tajemství a my jsme cítili svou nepatrnost a nicotu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

10. ukázka

26. 3. 2012 proběhla na štitínské škole zajímavá soutěž s názvem O nejrychlejšího šatnáře.

11. ukázka

Připravíme si potřebný materiál – papír, lepidlo, nůžky, barvy, knoflíky a barevné stužky.

NABÍDKA:

dopis, úvaha, popis prac. postupu, výklad, vyprávění, úvaha, popis, subjektivně zabarvený popis, objednávka, zpráva, pozvánka